

Entegre Palyatif Bakım Sonuç Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Entegre Palyatif Bakım Sonuç Ölçeği*. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=20997>

Özet

Entegre Palyatif Bakım Sonuç Ölçeği (Integrated Palliative Care Outcome Scale - IPCOS), palyatif bakım alan hastaların deneyimlerini ve bakım sonuçlarını kapsamlı bir şekilde değerlendirmek üzere tasarlanmış geçerli ve güvenilir bir ölçektir. Orijinal olarak İngilizce geliştirilen bu ölçek, fiziksel semptomlar, psikososyal refah, manevi ihtiyaçlar ve iletişim gibi kritik alanları kapsar.

Ölçeğin Türkçe uyarlaması (TR-IPCOS), Hocaolu ve arkadaşları tarafından 2020 yılında gerçekleştirilmiş olup, özellikle kanser bakım alan hastalarda kültürlerarası geçerliliğini ve değime duyarlılığını göstermiştir. Bu uyarlama, Türkiye'deki klinik ve araştırma ortamlarında hasta merkezli bakım kalitesini izleme ve değerlendirme ihtiyacına yanıt vermektedir.

Anahtar Kelimeler

Entegre Palyatif Bakım Sonuç Ölçeği, IPCOS, Palyatif Bakım, Onkoloji, Yaşam Kalitesi, Psikometri, Ölçek Uyarlama, Hasta Merkezli Bakım.

Yazarlar

Hocaolu, M. B., Hepgül, N., Tunnard, I., Meltem, E., Efe, H., Ataoğlu, B., Higginson, I. J.

Amaç

Entegre Palyatif Bakım Sonuç Ölçeği'nin temel amacı, palyatif bakım hizmetlerinin kalitesini ve etkinliğini hastaların perspektifinden ölçmektir. Ölçek, palyatif bakımın çok boyutlu yapısını yansıtarak, hastaların fiziksel, psikolojik ve sosyal ihtiyaçlarının ne ölçüde karşılandığını değerlendirir.

TR-IPCOS uyarlamasının birincil amacı, orijinal ölçeğin psikometrik özelliklerini Türk kültürü ve sağlık sistemi bağlamında doğrulamaktır. Bu sayede, klinisyenler ve araştırmacılar, hastaların semptom yükündeki ve yaşam kalitesi düzeylerindeki değişiklikleri zaman içinde güvenilir bir şekilde takip edebilirler.

Yapı (Construct)

IPCOS, palyatif bakım sonuçlarını temsil eden karmaşık ve çok boyutlu bir yapıyı ölçer. Bu yapı, genellikle iki temel alana odaklanır: **Semptomlar ve Sorunlar** (ağrı, nefes darlığı, mide bulantısı, anksiyete gibi fiziksel ve duygusal sıkıntılar) ve **İletişim ve Destek** (bilgi alma, duygusal destek, manevi huzur). Ölçek maddeleri, hastanın son bir hafta içindeki deneyimlerini yansıtacak şekilde tasarlanmıştır.

Ölçek, hastanın öznel deneyimlerine dayanan **Hasta Tarafından Rapor Edilen Sonuç Ölçütü (PROM)** olarak i?lev görür. IPCOS, hem bireysel hasta düzeyinde klinik karar alma süreçlerini desteklemek hem de hizmet kalitesini de?erlendiren büyük ölçekli ara?tırmalarda kullanıma uygun olacak ?ekilde yapılandırılmı?tır.

Geçerlik

Türkçe uyarlama çalışmasında (Hocaoğlu et al., 2020), ölçeğin geçerlik çalışmaları titizlikle yürütülmüştür. İlk aşamada, dilsel ve kültürel e?de?erlik sağlamak amacıyla çeviri ve geri çeviri yöntemleri kullanılarak ölçeğin kavramsal geçerliliği sağlanmıştır.

Yapı Geçerliliği: Hocaoğlu ve ark. çalışması, ölçeğin beklenen faktör yapısını doğrulamıştır. **Yakınsak Geçerlik** analizleri, TR-IPCOS puanlarının, klinik olarak ilikili diğer geçerli ölçeklerle (örneğin, Karnofsky Performans Durumu Skalası veya diğer semptom değerlendirme araçları) yüksek düzeyde korelasyon gösterdiğini ortaya koymuştur. Bu bulgular, ölçeğin amaçlanan palyatif bakım sonuçları doğru bir şekilde ölçtüğünü desteklemektedir.

Güvenirlik

Güvenirlik analizleri, ölçeğin iç tutarlılığını ve de?i?ime duyarlılığını kanıtlamıştır. İç tutarlılık, ölçek maddelerinin aynı yapıyı ölçme derecesini gösterir.

İç Tutarlılık: Hocaoğlu ve arkadaşları tarafından bildirilen **Cronbach Alfa** katsayıları, genel ölçek ve alt boyutlar için yüksek düzeyde iç tutarlılık sergilemiştir. Bu sonuç, maddelerin birbiriyle tutarlı olduğunu ve ölçeğin güvenilir bir toplam puan sağladığını göstermektedir.

Duyarlılık: Çalışmada ayrıca, TR-IPCOS'un klinik durumdaki de?i?ikliklere karşı duyarlılığı (responsiveness) incelenmiş ve palyatif bakım müdahaleleri sonrasında hastanın durumundaki iyileşmeleri veya kötüleşmeleri doğru bir şekilde yakalayabildiği belirlenmiştir. Bu özellik, ölçeğin klinik uygulamada faydasını artırmaktadır.

Faktör Analizi

Entegre Palyatif Bakım Sonuç Ölçeği'nin psikometrik psikometri yapısını anlamak için faktör analizleri hayati öneme sahiptir. Hocaoğlu ve ark. (2020) çalışmasında, Türkçe versiyonun yapısal geçerliliğini test etmek amacıyla doğrulayıcı faktör analizi (DFA) kullanılmıştır.

DFA sonuçları, orijinal IPCOS'un temel çok boyutlu yapısının Türk örnekleminde de büyük ölçüde korunduğunu göstermiştir. Bu analizler, ölçeğin fiziksel, duygusal ve iletişim/maneviyat boyutlarının ayrı ama ilikili faktörler olarak i?lev gördüğünü teyit etmiştir. Bu faktör yapısı, palyatif bakımın bütüncül doğasına uygun olarak farklı bakım ihtiyaçlarının ayrıştırılmasına

izin verir.

Ölçek Bilgileri (Instrument)

Test Tipi: Uyarlama ve Sonuç Ölçüm Ölçeği (Outcome Measure)

Format: Genellikle 5 dereceli Likert ölçeği tipinde derecelendirme (0'dan 4'e kadar, düşük puanlar daha iyi sonuçları gösterir).

Mevcut Diller: Türkçe (Uyarlama), İngilizce (Orijinal Palliative Care Outcome Scale - IPCOS) ve diğer uluslararası diller.

Popülasyon Grubu: Palyatif bakım hizmeti alan ileri evre hastaları olan bireyler.

Yaş Grubu: Yetkinler (Genellikle 18 yaş ve üzeri).

Popülasyon Detayları: Uyarlama çalışması (2020), araştırılabilir olarak Türkiye'deki palyatif bakım ünitelerinde takip edilen çeşitli kanser türlerine sahip hastalar üzerinde gerçekleştirilmiştir.

Test Metodolojisi: Hasta tarafından doldurulan öz bildirim ölçeği.

Anahtar Kelimeler

Palyatif Bakım Sonuçları, Kanser, Duyarlılık, Cross-cultural validity, Ölçek Uyarlama, Hasta Merkezli Bakım, Yaşam Kalitesi.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcı: Mevcut değil (Yayınlanan kaynakta belirtilmemiştir.)

Kurum E-posta Adresleri: mevhibe.hocaoglu@kcl.ac.uk

Yazın Adresi: Mevhibe B. Hocaoglu, Uyarlama çalışması sırasında King's College London, Cicely Saunders Institute of Palliative Care, Policy & Rehabilitation kurumuna bağlıdır.

Şinler & Ücret ve Test Yılı

Test Yılı (Uyarlama): 2020

Şinler ve Ücret: Entegre Palyatif Bakım Sonuç Ölçeği'nin kullanımı için orijinal geliştiricilerle (Cicely Saunders Institute) iletişime geçilmesi ve izin alınması gereklidir. Türkçe uyarlama makalesi açık erişimli bir dergide yayınlanmıştır.

Ölçeğin orijinal PDF'i buradan indirilebilir: [entegre-palyatif-bakim-sonuc-olcegi-toad.pdf](https://doi.org/10.1186/s12955-020-01535-5)

Referanslar

Hocaoğlu, M. B., Hepgül, N., Tunnard, I., Meltem, E., Efe, H., Ataoğlu, B.,... Higginson, I. J. (2020). Towards patient-centred cancer care: Cross-cultural validity and responsiveness of the Turkish Integrated Palliative Care Outcome Scale. *Health and Quality of Life Outcomes*, 18(312), 1-11. <https://doi.org/10.1186/s12955-020-01535-5>

Ek Referans Linki: 0312w0akg.y.http.content.ebscohost.com.proxy2.marmara-elibrary.com

Entegre Palyatif Bakım Sonuç Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dilinde korunmalı ve hiçbir şekilde değiştirilmemelidir.

Ölçek maddeleri, orijinal kaynak içeriğinde saflanmamıştır. Ölçeğin maddelerine erişim için Hocaoğlu ve ark. (2020) referansına veya ölçeğin telif hakkı sahiplerine başvurulması gerekmektedir.